

Bruget maa ikke pantsættes. Som Følge deraf stod disse Folk med en Særstilling i Samfundet, der bevirkede, at der ikke var noget Menneske, der vovede at betro dem noget. Denne Bestemmelse fik man senere strøget, og det var sikkert paa Grund af bestemte Krav, der var fremsat fra de paagældendes Side; men nu vil man altsaa indføre Bestemmelsen igen, idet man i § 12 ganske brutalt siger: Bruget maa ikke pantsættes. Saa er der ikke videre om det. I den gældende Lov staar der, at Bruget maa pantsættes i den Udstrækning, som Byggelaanet angiver; altsaa lige saa meget, som man har afdraget paa det Byggelaan, man i sin Tid har faaet, kan man optage som nyt Laan i Ejendommen. Nu vil man gaa væk fra denne Bestemmelse og siger kategorisk, at Brugene maa ikke pantsættes. Jeg tror, det er en uheldig Bestemmelse, som vi maa se at komme bort fra". Det ærede Medlem Hr. Bording, som den Gang var Landbrugsminister, svarer saaledes paa denne min Henstilling: „Det ærede Medlem kritiserede Bestemmelsen i § 12 om, at Bruget ikke maa pantsættes. Den Bestemmelse er foreslaaet med velberaad Hu, det gælder om at sikre de paagældende imod Spekulation i Ejendommen og om, at Staten til enhver Tid i Virkeligheden har den fulde Ejendomsret baade over Jord og Bygninger". Det var det ærede Medlem Hr. Bornings Opiattelse af dette Forhold, da han var Landbrugsminister; og ikke desto mindre, til Trods for denne sin Opiattelse, sanktionerer han ganske rolig dette, at man giver Laan i disse Brug. Det forekommer mig at være en ganske mærkelig Maade at opfatte Loven paa. Jeg kan ikke se rettere, end at det ærede Medlem har ladet sig besnakke af sin Administration og er gaaet med til Forhold, som der i Virkeligheden ikke var nogen som helst Lovhjemmel for.

Jeg finder Ministerens Svar utilfredsstillende og ufyldstgørende, og det gør jeg for det første, fordi vi spørger om, i hvor mange Tilfælde saadanne Laan er givet, og herpaa svarer Ministeren: I adskillige Tilfælde. Ja, det vidste vi, det behøvede vi ikke at spørge om; men jeg kunde i denne Anledning have Lyst til at spørge om een Ting, uden at jeg derfor venter at faa noget Svar: Er der givet en almindelig Bekendtgørelse ud til disse Statshusmænd om, at de maa belaae deres Brug, naar det drejer sig om Grundforbedringslaan? Jeg vil tillade mig at spørge: Har Jordlovsudvalget haft en Finger med i Spillet ved hele denne Sags Etablering? — der er jo visse Ting, som

kunde tyde derpaa. Saa spørger vi, hvornaar denne Tilladelse første Gang er givet, men vi faar intet Svar. Vi spørger dernæst om, i hvor mange Tilfælde saadanne Laan er blevet optaget, og faar som Svar, at det nøjagtige Antal Tilfælde kun vil kunne oplyses ved en nøjagtig Gennemgang af flere Tusinde Ekspeditioner med dertil hørende Panteattester. Ja, det er maaske for meget at forlange, at man i Ministeriet skulde føre Journal over sine Lovovertrædelser, men alligevel kunde der maaske være nogen Mening i at føre en særlig Journal over, hvornaar man giver Tilladelser til den Slags Pantsætninger, om hvilke Ministeren dog maa vide, at det er overordentlig tvivlsomt, om saadanne Tilladelser kan gives af ham. Men en saadan Journal føres altsaa ikke; saaledes som Svaret lyder, maa man gaa ud fra, at man ikke har en saadan Fortegnelse. Saa spørger vi om, i hvor mange Tilfælde har Retsskrivere modsat sig at godkende saadanne Pantsætninger, og saa faar vi et efter min Mening meget opsigtvækkende Svar, for Svaret lyder saaledes: „Enkelte Retsskrivere har under Henvisning til den i Udvalgets Skrivelse anførte Lovbestemmelse vægret sig ved at notere den for Grundforbedringslaanet udstedte Obligation i Realregisteret til Skøde- og Pantebøgerne, men i de fleste af disse Tilfælde har Retsskriveren dog efter Henstilling fra Ministeriet atter opgivet sin Vægning og foretaget Notering af Obligationerne. Kun i eet Tilfælde har en Retsskriver fastholdt sin Vægning ved at notere Panteobligationen i Realregisteret, hvilket Tilfælde har givet Anledning til Fremsettelse af heromhandlede Lovforslag."

Det er i Virkeligheden meget interessant og meget opsigtvækkende Meddelelser, man her har faaet fra Ministeriet. Thi hvad er det, der foregaar? Der foregaar det, at skønt en Retsskriver modsætter sig en Foranstaltning paa Grund af Lovens rene Ord, lader han sig dog besnakke af Ministeriet til at bryde sin Opiattelse og til at godkende den af Ministeren foretagne Handling. Jeg finder, at dette er en ganske alvorlig Sag, og det kunde give Anledning til mange Spørgsmaal, det kunde give Anledning til et Spørgsmaal om, hvor mange Retsskrivere der har noteret disse Obligationer uden noget som helst Vrøvl, uden at spørge om noget som helst, uden Tanke paa, at Loven forbyder det. Og man kunde spørge om, hvor mange Retsskrivere der har vægret sig, men har ladet sig besnakke af Ministeriet, og endelig kunde der være Anledning til at spørge om, hvad det er for en enkelt ud-